

«ԵՐԵՎԱՆԻ ԼԵՈՅԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՄԱՐ 65 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱՎՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ
ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

Առարկա-ՆԶՊ և ԱԿ

Մասնակից- Լեյտենանտ Հմայակ Հակոբյան

Ղեկավար – Փոխգնդապետ Արտակ Իսահակյան

Թեմա- Նյութական բազային ներկայացվող պահանջները և

ապահովվածությունը ՆԶՊ և ԱԿ առարկայի շրջանակներում

2022թ.

Բովանդակություն

Ներածություն	3
Գլուխ 1. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի նկարագիրը և պահանջները ըստ նոր չափորոշիչի.....	5
Գլուխ 2. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի նյութատեխնիկական բազայի ապահովումը.....	8
Գլուխ 3. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի նյութատեխնիկական բազայի ապահովման առկա խնդիրները	11
Եզրակացություն.....	13
Օգտագործված գրականության ցանկ.....	15

Ներածություն

Թեմայի արդիականությունը: ՆՁՊ առարկայի դասավանդումը համապետական կարևորագույն խնդիր է լուծում՝ նախազորակոչային տարիքի պատանիներին նախապատրաստելով գինվորական ծառայության, ինչպես նաև նպաստելով ֆիզիկապես և բարոյապես առողջ, բազմակողմանի զարգացած երիտասարդներ դաստիարակելուն: Հաշվի առնելով վերոգրյալը թեմայի ուսումնասիրության առարկան՝ այն է նյութատեխնիկական բազայի ապահովումը ՆՁՊ առարկայի շրջանակներում կարևորվում է և արդի է:

Ուսումնասիրության նպատակը և խնդիրները: Թեմայի նպատակն է ուսումնասիրել և վերլուծել ՆՁՊ առարկայի նյութատեխնիկական բազայի ապահովման հիմնահարցերը հանրակրթական ուսումնական հաստատություններում:

Հաշվի առնելով առաջադրված նպատակը՝ ձևակերպվել են հետևյալ խնդիրները.

1. ներկայացնել ՆՁՊ առարկայի դրվածքը հանրակրթական դպրոցում,
2. վերլուծել նյութատեխնիկական բազայի ապահովման ուղիները
3. Ուսումնասիրել նյութատեխնիկական բազայի ապահովող մարմինների իրավասությունները
4. ներկայացնել արդի կրթական միջավայրում նյութատեխնիկական բազայի ապահովման բարձրացման հնարավորությունները,

Հետազոտության առարկան: Սույն հետազոտության առարկ է հանդիսանում ՆՁՊ առարկայի նյութատեխնիկական բազայի ապահովումը:

Աշխատանքի կառուցվածքը: Աշխատանքը բաղկացած է ներածությունից, երեք գլխից, եզրակացությունից, օգտագործված գրականության ցանկից:

Գլուխ 1. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի նկարագիրը և պահանջները ըստ նոր չափորոշիչի

Ռազմական գործը և զինվորական պատրաստությունը մարդկության պատմության ձևավորման հետ միասին սկսել է գոյություն ունենալ, իսկ «Նախնական զինվորական պատրաստություն»-ը, որպես առարկա մեր իրականության մեջ կյանքի է կոչվել 20-րդ դարի սկզբներին: «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկան հնարավորություն է տալիս ձևավորելու մտածող, քաջ և հայրենիքի պաշտպանությանը պատրաստ քաղաքացի:

Հանրակրթական դպրոցում «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի ուսումնական ծրագիրը կառուցվում է հիմնարար գաղափարների հենքի վրա պարուրածև սկզբունքով՝ հիմնական դպրոցում սատացած գիտելիքները ընդլայնվում և խորացվում է ավագ դպրոցում: Հիմնարար գաղափարների շուրջ «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի ծրագրի կառուցումը հնարավորություն է ընձեռում արդյունավետ ապահովելու ներառարկայական և միջառարկայական կապերը՝ նպաստելով զինվորական պատրաստության, առաջին օգնության և անվտանգ կենսագործունեության հիմունքների վերաբերյալ համակարգային պատկերացումների ձևավորմանը¹:

1963 թվականին, երբ լուսավորության նախարարությունը հաստատեց առարկայի դասավանդումը, այն անմիջապես մտավ նաև հայկական դպրոցների ուսումնական պլան: Անկախությունից 2 տարի անց՝ 1993-ին, դպրոց մտավ ռազմագիտություն առարկայի առաջին հայերեն դասագիրքը: 1999-ին էլ առարկայի դասավանդումը ստացավ հատուկ կարգավորում՝ պաշտպանական և կրթական գերատեսչությունների ղեկավարների համատեղ հրամանով, քանի որ առարկայի ուսուցիչները բանակի պահեստային սպաներ էին:

Խորհրդային տարիներից՝ նախորդ դարի յոթանասունականներից, դպրոցներում ուսուցանվում է «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկան: Տասնամյակների ընթացքում առարկայի անվանումը, բովանդակային որոշ կետեր փոփոխվել են, բայց 44-օրյա պատերազմից հետո չափորոշիչները հիմնովին վերանայելու խնդիր է դրվել: Նոր սերնդի պատերազմներ, նորագույն զենքեր, վարժական նոր հնարքներ, ներատված են արդեն մշակված նոր չափորոշիչներում:

¹ «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի փորձնական չափորոշիչ և ծրագրեր (8-12-րդ դասարաններ), Երևան 2021

Պատերազմից հետո պարզ դարձավ՝ անհրաժեշտություն կա փոխել ռազմագիտություն առարկայի բովանդակությունը, ուսուցման մեթոդներն ու մոտեցումները: Եթե նախկինում առարկայի ուսուցման 70%-ը տեսական կյուրթեր էին, ապա մշակված նոր չափորոշիչներով՝ առարկայի ուսուցման գերակշիռ մասն իրականացվելու է գործնական պարապմունքների միջոցով՝ կամ տվյալ դպրոցին կցված զորամասի տարածքում, կամ ռազմամարզական ճամբարներում: Պատերազմը՝ որպես այդպիսին, որակապես լրիվ փոխվել է՝ մարտավարությունը, հնարքները, և պետք է ՆՁՊ առարկայի բովանդակային մասը փոխել ու այն ավելի արդիականացնել: Նոր ծրագրում նոր թեմաներ են ավելացվել, օրինակ՝ անօդաչու թռչող սարքերի դեմ պայքարի, մոբիլ ջոկատների մասին»²:

Առարկայի ճիշտ և ժամանակին համընթաց կյուրթերով և գործնական պարապմունքներով ուսուցումը կարևոր է, թեպետ առարկան հայկական դպրոցներում նոր չէ:

Նոր չափորոշիչները մշակելիս հաշվի է առնվել ոչ միայն հետխորհրդային երկրների փորձը, այլև ուսումնասիրվել են ԱՄՆ-ի ու Իսրայելի դպրոցների օրինակները՝ ռազմական կրթությունը ինչ նոր մեթոդներով է իրականացվում աշխարհում:

Նոր ծրագրում 70% գործնական պարապմունքներ են: Թեմաները փոփոխվել են հիմնովին՝ դրանց նոր նշանակություն տալով: Օրինակ՝ մարտավարություն թեման նոր նախագծով կոչվում է մարտաֆիզիկական պատրաստվածություն, որն ամբողջովին հիմնված է գործնական պարապմունքների հիման վրա: Ռազմամարզական ճամբարներում աշակերտները պետք է լիովին տիրապետեն նորագույն պատերազմներում զինվորի տեղաշարժի հնարքներին, նաև ռազմատեղագրության չափումներ պետք է իրականացնեն՝ ամբողջովին դաշտային պայմաններում, եթե գյուղական դպրոց է՝ հարմար տարածքում, եթե ոչ՝ կցված զորամասում կամ ռազմամարզական ճամբարում³:

Ռազմագիտություն առարկայի՝ նոր չափորոշիչներով ուսուցումը նպատակ ունի տարիներ անց բանակում տեսնել արդեն իսկ գործնական և տեսական գիտելիքներ ունեցող զինվորների:

«Նախնական զինվորական պատրաստություն» (ՆՁՊ) առարկայի նոր ուսումնական ծրագրում կատարված որակական փոփոխությունները

² «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի փորձնական չափորոշիչ և ծրագրեր (8-12-րդ դասարաններ), Երևան 2021

³ «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի փորձնական չափորոշիչ և ծրագրեր (8-12-րդ դասարաններ), Երևան 2021

պայմանավորված են ինչպես ռազմագիտության ոլորտում վերջին տասնամյակում տեղի ունեցած փոփոխություններով և իրավիճակային զարգացումներով, այնպես էլ ուսումնական գործընթացի առավել արդյունավետ կազմակերպման ձևով՝ օգտագործելով ուսուցման պարուրածև և վեկտորային մոտեցումները, շարժվելով անհատական պատրաստվածությունից խմբային (ջոկային) պատրաստվածության: Այստեղ առաջնային է ուսուցումը գործնական հիմքերի վրա դնելը, մարտական իրադրությունում և արտակարգ այլ իրավիճակներում անհրաժեշտ հմտությունների և կարողությունների ձեռքբերումը, աստիճանաբար հիմքային որակների ձևավորումից գործնական վարժանքներում դրանց կիրառումը: Կարևորվում է նաև միջառարկայական կապերի զարգացումը և ուսուցողական նյութերի պարզեցումը, ոչ պրոֆիլային թեմաներից ազատումը և արդիական ու կարևոր թեմաների ներմուծումը, ավելի արդյունավետ մեթոդական մոտեցումների, տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների կիրառումը:

Հաշվի առնելով արդի ժամանակներում միջազգային և տարածաշրջանային զարգացումները և, դրա հետ կապված, այս առարկայի կարևորությունը, ինչպես և ստացած գիտելիքների՝ զինծառայության ընթացքում գործնական կիրառման հնարավորությունը՝ անհրաժեշտ է ուսուցման գործընթացի արդյունավետ համակարգի կիրառում ինչպես մեթոդաբանության, այնպես էլ ժամանակակից տեխնոլոգիաների (ուսուցողական նյութի դիտարժան ներկայացման տեխնիկական ու ծրագրային միջոցների) կիրառման տեսանկյունից: Որոշակիորեն կարող են կիրառվել ինչպես հարցադրումների միջոցով խնդիրների ներկայացումը, սովորողների մտածողության ակտիվացումը, նրանց մոտ հետաքրքրության առաջացումը կոնկրետ թեմայի և առարկայի վերաբերյալ, այնպես էլ սովորողների առանձին խմբերի միջև մրցակցության նախաձեռնումը, գիտելիքների ընկալման, յուրացման և ունակությունների դրսևորման ներքին շարժառիթների ստեղծումը: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում գործնական վարժանքներին, քանի որ մարտական իրավիճակում շատ կարևոր է զինվորի գործողությունների հղկումը՝ մինչև դրանց ինքնաբերաբար իրականացումը:

Գլուխ 2. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի Նյութատեխնիկական բազայի ապահովումը

Սովորողների «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի անցկացման համար նյութատեխնիկական բազան ապահովում են Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության, Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության, այլ շահագրգիռ նախարարությունները և գերատեսչությունները, որոնց ենթակայության տակ գտնվում են ուսումնական հաստատությունները՝

1) Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը՝ ուսումնական զենքով, ռազմամթերքով, փոքր տրամաչափի հրացաններով և նրանց փամփուշտներով՝ «Չենքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և նրանից բխող իրավական ակտերով սահմանված կարգով,

2) Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությունը՝ բժշկական գիտելիքների ուսուցման համար անհրաժեշտ ուսումնամեթոդական պարագաներով,

3) Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը՝ քաղաքացիական պաշտպանության ուսումնական գույքով, պաշտպանական անհատական միջոցներով, ճառագայթային և քիմիական հետազոտության սարքերով⁴:

«Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի ծրագրի պահանջներին համապատասխան յուրաքանչյուր ուսումնական հաստատությունում ստեղծվում է ուսումնական նյութատեխնիկական բազա, որն անընդհատ կատարելագործվում և համալրվում է:

«Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի նյութատեխնիկական բազան ընդգրկում է՝

1) հատուկ կահավորված դասասենյակ, որն օգտագործվում է միայն «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի անցկացման համար,

2) ուսումնական զենքն ու ռազմամթերքը, փոքր տրամաչափի հրացանները, դրանք պահելու համար կահավորված զենքի պահպանման սենյակը,

Ուսումնական զենքի, ռազմամթերքի, փոքր տրամաչափի հրացանների և նրանց փամփուշտների ստացումը, հաշվառումը և պահպանումը «Չենքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և նրանից բխող իրավական ակտերով սահմանված կարգով:

⁴ Հայաստանի Հանրապետության հիմնական, ավագ, միջնակարգ հանրակրթական դպրոցներում, վարժարաններում, կրթահամալիրներում և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում սովորողների նախազորակոչային պատրաստության կանոնադրությունը հաստատելու մասին համատեղ Հրաման N 1222-Ն, 2012թ

Ուսումնական զենք համարվում է միայն ուսումնական գործընթացում օգտագործվող զենքը, որից կրակելն առանց վերանորոգման անհնար է, ընդ որում, ուսումնական հաստատությունները Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրավունք ունեն ձեռք բերելու նաև սպորտային և որսորդական զենք:

Ուսումնական հաստատություններում զենք պահելը, օգտագործելը, հաշվառելն իրականացվում է «Չենքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1999 թվականի հոկտեմբերի 26-ի «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում քաղաքացիական ու ծառայողական զենքի և դրա փամփուշտների շրջանառությունը կարգավորելու մասին» N 673 որոշմամբ. ՀՀ ներքին գործերի նախարարի 2002 թվականի մարտի 15-ի «Ներքին գործերի մարմինների կողմից Հայաստանի Հանրապետության տարածքում քաղաքացիական ու ծառայողական զենքի և դրա փամփուշտների շրջանառության նկատմամբ իրականացվող վերահսկողության կարգի մասին» N 101 հրամանով և դրանցից բխող այլ իրավական ակտերով»:

Ուսումնական զենքի անհրաժեշտ քանակության հաշվառումը կատարում է Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունը:

Հաշվառման հիման վրա, զենքի պահանջվող քանակությունը ճշտելուց հետո, յուրաքանչյուր ուսումնական տարվա սկզբին Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարությունը հայտ է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարություն և Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանություն:

Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարությունը ստանալով հայտը, Հայաստանի Հանրապետության ոստիկանության տնտեսական վարչությանը պարբերաբար հատկացնում է Հայաստանի Հանրապետության հանրակրթական դպրոցների և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատությունների համար նախատեսված զենքը:

3) մարտավարության, շարային պատրաստության և քաղպաշտպանության պարապմունքների վայրերը,

4) ֆիզիկական կուլտուրայի, ուժային վարժությունների, պաշտպանամարզական միջոցառումների հրապարակները,

5) ժամապահի, օրապահի պարտականությունների գործնական պարապմունքների անցկացման կետերը,

6) ուսումնական զենքի մաքրման և յուղման, հրաձգության գործնական հնարքների կատարման մշակման տեղերը,

7) ուսումնադիտողական ձեռնարկները, ուսուցման տեխնիկական միջոցները, անհրաժեշտ այլ գույքը⁵:

Հրաձգության տիրը և բժշկական գիտելիքների հիմունքների դասասենյակի առկայությունը ցանկալի է:

⁵ Հայաստանի Հանրապետության հիմնական, ավագ, միջնակարգ հանրակրթական դպրոցներում, վարժարաններում, կրթահամալիրներում և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում սովորողների նախազորակոչային պատրաստության կանոնադրությունը հաստատելու մասին համատեղ Հրաման N 1222-Ն, 2012թ

Գլուխ 3. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի Նյութատեխնիկական բազայի ապահովման առկա խնդիրները

Իր վրա դրված գործառնությունները լիարժեք իրականացնելու համար զինղեկին անհրաժեշտ է հարուստ ուսումնական նյութական բազա: Շատ դպրոցներում այն բավականին թերի է: Վիճակը բարվոք է, թերևս, միայն ուսումնական զենքի մասով: Օրինակ՝ 2000թ. զենքով ապահովվածությունը ողջ հանրապետությունում կազմել է 15 տոկոս, 2021թ այդ ցուցանիշն արդեն 80 տոկոսից ավելի էր: Կան մարզեր, որտեղ բոլոր դպրոցներն ունեն ուսումնական զենքեր: Նշենք, որ դրանց բացակայությունը հիմնականում պայմանավորված է օբյեկտիվ պատճառներով: Ցանկացած դպրոցի համար ուսումնական զենքի ստացման առաջնահերթ պայմանը համապատասխան տարածքի առկայությունն է: Այն պետք է պահվի անվտանգության ազդանշանային համակարգով համալրված հատուկ սենյակում ճաղավանդակների ետևում:

Անհրաժեշտ պահանջները բավարարելու դեպքում դպրոցից ստացված հայտը արագ ուսումնասիրվում է, և գործին ընթացք է տրվում: Ոստիկանությունը տվյալ հարցում հիմնական պատասխանատու է համարում դպրոցների տնօրեններին և զինղեկներին, որոնց անմիջական նախաձեռնությամբ էլ այդ սենյակները պետք է կահավորվեն: Գործող չափանիշներին համապատասխանելու դեպքում դպրոցները 100 տոկոսով կարող են ապահովվել ուսումնական զենքով: Հավելենք, որ ամառային արձակուրդների ընթացքում զենքերը դպրոցի տնօրենի դիմումի հիման վրա հավաքվում և պահվում են ոստիկանական բաժանմունքների զինանոցներում՝ անցանկալի միջադեպերից խուսափելու համար⁶:

Դպրոցին անհրաժեշտ են ոչ միայն ՆՁՊ առարկայի դասավանդման, այլև ընդհանուր ռազմահայրենասիրական դաստիարակության համար անհրաժեշտ ուսումնական նյութեր: Առաջին հերթին դա «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի դասագիրքն է:

Դասագրքերից պակաս կարևոր չեն ուսումնական պաստառները, ցուցադրական-տեղեկատվական նյութերը, որոնք հիմնականում տրամադրում է Կրթության ազգային ինստիտուտը: Սկզբնապես թվում է, թե այս հարցում ամեն ինչ կարգին է՝ դպրոցների պատերին ՀՀ ազգային հերոսների նկարներ են, մեր պատմության, մշակույթի, կրոնի, հիշարժան տարեթվերի մասին պատմող ուսուցողական նյութեր, ՆՁՊ դասասենյակներում առկա են ՀՀ զինված ուժերի կառուցվածքը, մարտական տեխնիկան և սպառազինությունը նկարագրող պաստառներ: Լավ կլիներ, որ բոլոր դպրոցներին տրամադրվեին միանման

⁶ <http://www.hayzinvor.am/>

գունավոր մեծ պաստառներ՝ առանց հաշվի առնելու աշակերտների թիվը և դրանից բխող դպրոցի բյուջեի մեծությունը: Այնպիսի պաստառներ, որ միանգամից հնարավորություն տային ծանոթանալու ինքնաձիգի մեխանիզմի աշխատանքին, կրակի վարման տեղամասերին և այլն:

Դասավանդման ընթացքում զինղեկները ցանկանում են լայնորեն կիրառել նաև տեսաֆիլմեր, պաշտոնական տեղեկատվություն: Այս առումով զարգացումը նույնպես լիարժեք չէ: Մի շարք դպրոցներում կան տեսապրոյեկտորներ: Դրանց մի մասը, ինչպես նաև զինված ուժերի, ազգային հերոսների և այլ թեմաներով տեսաֆիլմեր տրամադրել է պաշտպանության նախարարությունը, մի մասը գնվել է դպրոցների բյուջեի հաշվին: Պահանջների ամբողջական բավարարումից վիճակը դեռ հեռու է, քանի որ գործընթացը բավական ծախսատար է և ժամանակատար: Այս ուղղությունը երևի թե առավել մեծ ուշադրության կարիք ունի, քանի որ երեխաների տեսողական ընկալումն ավելի ուժեղ է:

Բոլոր ցուցադրություններից, տեսողական և պատմողական ուսուցումից ավելի մեծ է գործնական պարապմունքների նշանակությունը: Աշակերտները սովորում են ուսումնական զենք քանդել-հավաքել, լիցքավորել, հակազգագ հագնել, իրենց ձեռքում բռնում են ուսումնական նռնականետ, ական, այլ հմտություններ են ստանում: Ճիշտ է, հիմնական դպրոցում աշակերտները կրակում են միայն օդամղիչ հրացաններով, միայն ավագ դպրոցի աշակերտներն են զորամասերի հրաձգարաններում մարտական զենքից կրակում: Բայց նույնիսկ օդամղիչ հրացանների դեպքում են խնդիրներ առաջանում: Նախևառաջ ոչ բոլոր դպրոցներն ունեն համապատասխան հրաձգարաններ: Օգտագործվում են հարմարեցված տարածքները: Օդամղիչ հրացանների համար էլ փամփուշտները կենտրոնացված կարգով չեն ստացվում: Հրաձգության առումով վիճակն առավել քան բարվոք է այն դպրոցներում, որոնցում տեղադրված է ինքնաձիգից կրակի վարման ավտոմատ վարժասարք: Այն ապահովում է բնականին մոտ պատկեր, կրակի վարման պայմաններ՝ գործնականում լիարժեք նախապատրաստելով ապագա զինվորներին:

Դպրոցների շարահրապարակներում և մարզադահլիճներում պարապմունքներ անցկացնելը նոյնպես երբեմն դժվարանում է: Ուսումնական նռնակի նետում, ֆիզիկական, շարային պատրաստություն և այլն, գործողություններ են, որոնք պետք է իրականացվեն միայն համապատասխան բաց տարածքում, դասասենյակներից դուրս: Իսկ դպրոցներ կան, որ այդպիսի պայմաններ չունեն: Օրինակ՝ դպրոցում շարահրապարակն ինքնին առկա է, սակայն անմխիթար վիճակում է: Ասֆալտի ծածկույթն հին է, գծանշումների չկա, ձգումների պտտածող առկա չէ և այլն:

Եզրակացություն

Այսպիսով կատարելով աշխատանքը հանգեցին հետևյալ եզրակացություններին՝ սովորողների «Նախնական գինվորական պատրաստություն» առարկայի անցկացման համար նյութատեխնիկական բազան ապահովում են Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության, Հայաստանի Հանրապետության ԿԳՄՍ, այլ շահագրգիռ նախարարությունները և գերատեսչությունները, որոնց ենթակայության տակ գտնվում են ուսումնական հաստատությունները:

«Նախնական գինվորական պատրաստություն» առարկայի ծրագրի պահանջներին համապատասխան յուրաքանչյուր ուսումնական հաստատությունում ստեղծվում է ուսումնական նյութատեխնիկական բազա, որն անընդհատ կատարելագործվում և համալրվում է:

«Նախնական գինվորական պատրաստություն» առարկայի նյութատեխնիկական բազան ընդգրկում է՝ հատուկ կահավորված դասասենյակ, ուսումնական զենքն ու ռազմամթերքը, փոքր տրամաչափի հրացանները, դրանք պահելու համար կահավորված զենքի պահպանման սենյակը, մարտավարության, շարային պատրաստության և քաղպաշտպանության պարապմունքների վայրերը, ֆիզիկական կուլտուրայի, ուժային վարժությունների, պաշտպանամարզական միջոցառումների հրապարակները, ժամապահի, օրապահի պարտականությունների գործնական պարապմունքների անցկացման կետերը, ուսումնական զենքի մաքրման և յուղման, հրաձգության գործնական հնարքների կատարման մշակման տեղերը, ուսումնադիտողական ձեռնարկները, ուսուցման տեխնիկական միջոցները, անհրաժեշտ այլ գույքը:

Առկա խնդիրներ և դրանց լուծման **առաջարկություններ**՝

1. Ուսումնական պաստառների բացակայություն, ցուցադրական-տեղեկատվական նյութերի ոչ բավարար մակարդակ, առաջարկում են որ բոլոր դպրոցներին տրամադրվեն միանման գունավոր մեծ պաստառներ՝ առանց հաշվի առնելու աշակերտների թիվը և դրանից բխող դպրոցի բյուջեի մեծությունը:
2. Մի շարք դպրոցներում կան տեսապրոյեկտորների և համակարիչային տեխնիկայի հիմնախնդիրներ, որը դժվարեցնում է գինղեկի կողմից տեսաֆիլմերով դասի անցկացումը: Այս ուղղությունը երևի թե առավել մեծ ուշադրության կարիք ունի, քանի որ երեխաների տեսողական ընկալումն ավելի ուժեղ է:

3. Նախևառաջ ոչ բոլոր դպրոցներն ունեն համապատասխան հրաձգարաններ:
Օգտագործվում են հարմարեցված տարածքները: Առաջարկում ենք վերանայել դրանց վերականգնման և առանձնացման ուղիները:
4. Դպրոցների շարահրապարակներում և մարզադահլիճներում պարապմունքներ անցկացնելը նույնպես երբեմն դժվարանում է: Դպրոցում շարահրապարակն ինքնին առկա է, սակայն անմխիթար վիճակում է: Անֆալտի ծածկույթն հին է, գծանշումների չկա, ձգումների պտտածող առկա չէ և այլն: Ուստի առաջարկում ենք ուշադրության դարձնել նշված խնդիրներին նույնպես:

Օգտագործված գրականության ցանկ

1. «Նախնական զինվորական պատրաստություն» առարկայի փորձնական չափորոշիչ և ծրագրեր (8-12-րդ դասարաններ), Երևան 2021
2. Հայաստանի Հանրապետության հիմնական, ավագ, միջնակարգ հանրակրթական դպրոցներում, վարժարաններում, կրթահամալիրներում և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում սովորողների նախազորակոչային պատրաստության կանոնադրությունը հաստատելու մասին համատեղ Հրաման N 1222-Ն, 2012թ
3. <http://www.hayzinvor.am/>